

Terminivara
BETOONKONSTRUKTSIOONID

Taridetailid ja ankrud

Termin	Määratlus	Selgitused
taridetail <i>fastening</i> <i>kiinnike</i>	Koost kinnitist ja kinnituselementidest (ankruteest), mida kasutatakse koormuse ülekandmiseks betoonile.	<i>Taridetailid koosnevad betoonile jõudu ülekandvatest ankruteest ja koormust ankrutele ülekandvast detailist ehk kinnitist või mõlemat funktsiooni täitvast üksikelemendist.</i>
ankur, kinnituselement <i>anchor</i> <i>ankkuri</i>	Betonelementi sissebetoneeritud või kivinenud betooni järelpaigaldatud element, mida kasutatakse kinnitisele rakendatavate koormuste ülekandmiseks betoonile.	
kinniti <i>fixture</i>	Metallkoost, mis kannab koormuse kinnituselementidele ehk ankrutele.	
alusmaterjal <i>base material</i> <i>alusmateriaali</i>	Materjal, millesse ankur paigaldatakse või on paigaldatud ja millele kantakse üle kinnitile rakendatav jõud.	<i>Antud terminite grupi puhul on alusmaterjaliks betoon.</i>
ühenduselement <i>connection element,</i> <i>connecting link</i> <i>liitososa</i>	Detail taridetailide kaudu monteeritavate betonelementide omavaheliseks ühendamiseks.	
eelpaigaldatud tarvik <i>pre-installed insert,</i> <i>embedded fixture,</i> <i>embedment</i> <i>kiinnivalettavat osat</i>	Betoonkonstruktsiooni betoneeritav detail, mis pole ette nähtud jõudude ülekandmiseks.	
plaat-taridetail <i>fastening plate</i> <i>anchor plate</i> <i>kiinnityslevy</i>	Erineva kujuga terasplaadid, mis on kavandatud elementide ühendamiseks ja koormuste vastuvõtmiseks ning plaadi külge kinnitatud ankrute abil jõudude betoonile edasikandmiseks.	
ankrukanal <i>anchor channel</i> <i>kiinnityskisko</i>	Kanalikujuline terasprofiil, milles paiknevad selles liigutatavad kinnitusdetailid, ja mis kannab koormuse betoonile profiili tagaküljele kohakindlalt kinnitatud sissebetoneeritud ankrutega.	

sisekeermestatud hülss <i>internal-threaded sleeve</i> <i>socket</i> <i>sisäkierteitetty hylsy</i>	Seest õõnes avatud otstega kest või ühest otsast suletud tupp, millel on sees keere, ja mis kannab jõud betoonile üle hülsi külgpindade kaudu ja/või täiendavate ankrute abil.	
keermestatud varras <i>threaded rod with nut and washer</i> <i>kierteitetty tanko</i>	Ümarvarras, mille välispind on keermestatud.	
peitkonsool <i>hidden corbel connection</i> <i>piilokonsooli</i>	Monteeritavate elementide gabariitidesse ja väliselt varjatuks jääv ankrutega varustatud teraskoostude komplekt jõu ülekandmiseks talalt postile.	
postiking <i>column shoe</i> <i>pilarikenkä</i>	Monteeritavasse posti betoneeritud varrasankrute teraskoost jõudude ülekandmiseks monteeritavalt postilt läbi pottliite seda toetavale konstruktsioonile.	
töstesüsteem <i>lifting system</i> <i>nostojärjestelmä</i>	Elementide kompleks, mille esimese poole moodustab monteeritavasse betoonelementi paigaldatav taridetail, tõsteankur või tõsteaas ning teise poole selle elemendi käsitlemiseks vajalikud tõstevahendid nagu tõstevõti, -konks, -tropid, -traavers.	
töste-taridetail <i>insert for lifting and handling</i> <i>nostokiinnike</i>	Monteeritavate betoonelementide tõstmiseks ja transportimiseks vajalik taridetail.	<i>Tõstmiseks vajalike erinevate taridetailide üldnimetus.</i>
tõsteankur <i>lifting anchor</i> <i>nostoankkuri</i>	Sissebetoneeritud terasdetail või -koost, mida kasutatakse monteeritavate betoonelementide tõstmiseks.	
tõsteaas <i>lifting loop</i> <i>nostolenkki</i>	Painutatud terasvardast või traadist toode, mida monteeritavasse betoonelementi betoneerituna kasutatakse selle elemendi tõstmiseks.	
tõsteriputi, tõstevõti <i>lifting key</i> <i>nostolukko</i>	Abiseadis, mis on vajalik tõstetropide konksude ühendamiseks monteeritavas betoonelemendis oleva tõsteankruga.	
järeipaigaldatavad ankrud <i>post-installed fasteners</i> <i>jälkiasennetut kiinnikkeet</i>	Kivistunud betooni paigaldatavad kinnitusvahendid neile mõjuvate jõudude betoonile ülekandmiseks.	
alusmaterjal <i>base material</i> <i>alusmateriaali</i>	Materjal, millesse ankur paigaldatakse ja millele kantakse üle kinnitile rakendatav jõud.	
varuankrud <i>anchors of redundant use</i> <i>vara-ankkurit</i>	Ankrud, mis on paigaldatud juhuks, kui mõne põhiankru kandevõime raugub või saab liigse paigutuse, misjärel toimub jõudude ümberjaotumine naaberankrutele.	

kiilankur <i>wedge anchor</i> <i>kiila-ankkuri</i>	Ankur, millele rakendatav jõud kantakse alusmaterjalile üle ankru otsapiirkonna laiendi ja alusmaterjali kontaktpinna hõõrde abil.	<i>Jaotus: 1) hülss-tüüp (sleeve-type); 2) polt-tüüp (bolt-type); 3) koorikplaat-tüüp (shield-type).</i>
väändemomendiga kontrollitav kiilankur <i>torque-controlled wedge anchor</i> <i>momenttirajoitteinen kiila-ankkuri</i>	Ankur, millele rakendatava jõu ülekanne saavutatakse mutri pingutamisel tekkiva poldi tõmbejõu mõjul ankru koonilise otsa laiendamisel vastu alusmaterjali tekkiva hõõrdejõu abil; mutri pingutamisel mõõdetakse võtmega rakendatavat väändemomenti, et tagada nõutav kinnitusjõud ja vältida poldi materjali ülemäärast pingestamist.	
piirsiirdega kontrollitav lõökankur <i>deformation-controlled drop-in anchor</i> <i>lyöntiankkuri</i>	Ankur, millele rakendatava jõu ülekanne saavutatakse südamikü sisselöömisel tekkiva ankru külgpinna laiendamisel vastu alusmaterjali tekkiva hõõrdejõu abil; südamikü sisselöömisel jälgitakse südamikü siirde pikkust, et tagada nõutav kandevõime ning vältida liigseid ankru ja alusmaterjali deformatsioone.	<i>Tegemist on lahtivõetava liitega. Jaotus: 1) sisselöödava koonusega (internally threaded cone-down type; flush anchor); 2) sisselöödava vardaga (shank-down type); 3) sisselöödava hülsiga (sleeve-down type).</i>
laieneva otsaga ankur <i>undercut anchor</i> <i>takakartioankkuri</i>	Ettelõigatud laiendatud otsaga süvendisse paigaldatav ankur, millele rakendatav jõud kantakse alusmaterjalile üle süvendi laiendatud osa kontaktpinna kaudu.	
süvalõikava otsaga ankur <i>self-undercut anchor</i> <i>itseleikkaava takakartioankkuri</i>	Samaaegselt ankru paigaldamisega laiendatud otsasüvendi lõikav ankur, millele rakendatav jõud kantakse alusmaterjalile üle süvendi laiendatud osa kontaktpinna kaudu.	
betoonikruvi, kruviankur <i>concrete screw, screw anchor</i> <i>betoniruuvi, ruuviankkuri</i>	Ettepuuritud avasse paigaldatav või otsepaigaldatav kinniti, millele rakendatav jõud kantakse alusmaterjalile üle keerme ja alusmaterjali vahel tekkivate kontaktpingete abil moodustuva jõu kaudu.	
isekinnituv kruvi <i>self-tapping screw</i> <i>itsekiinnittyvä ruuvi</i>	Ettepuurimiseta paigaldatav isekeermestav kinniti, millele rakendatav jõud kantakse betoonile üle kruvi keerme ja kruvi sissekeeramisel moodustatava betooni sissekerme vahel tekkivate kontaktpingete abil moodustuva jõu kaudu.	<i>Jaotus: 1) puurkruvid (self-drilling screws), betoonist alusmaterjali puhul praktikas mittekasutatav 2) isekeermestavad kruvid (thread-forming screws)</i>
sissetulistatavad kinnitid <i>power actuated fixings</i> <i>ammuttavat kiinnikkeet</i>	Tulistamisega ettepuurimiseta sisestatav kinniti, millele rakendatava jõu ülekanne saavutatakse ankru ja alusmaterjali vahel tekkiva hõõrdejõu abil.	<i>Sissetulistamine võib toimuda järgmiste tehnoloogiate abil: 1) püssirohuga; 2) gaasiga; 3) kokkusurutava vedruga; 4) hoorattaga.</i>

<p>keemiline ankur <i>bonded anchor</i> <i>tartunta-ankkuri</i></p>	<p>Ettepuuritud avasse paigaldatav ankur, millele rakendatav jõud kantakse alusmaterjalile üle nakkesevõttega, mis on paigaldatud ankru ja kandeelemendi vahelisse õõnsusesse.</p>	<p><i>Jaotus naket tekitava materjali järgi: 1) polüestervaik; 2) vinüülestervaik; 3) epoksiidvaik; 4) tsemendipõhised segud; 5) hübriidsegud.</i> <i>Nakke tekitamise tehnoloogiad: 1) seguga täidetud õhukeseseinalise kapsli paigaldamine õõnsusesse (glass or skin capsule); 2) segu injekteerimine eelpuuritud avasse (injection); 3) õõnsuse täitmine paisuva seguga (bulk mixing).</i></p>
<p>pöördsoolguv ankur, vedruklapp-ankur <i>spring-loaded anchor</i> <i>jousi-ankkuri</i></p>	<p>Õõnsusesse paigaldatav riputi, millele rakendatav jõud kantakse õõnsuse põhjale üle pärast ankru sisestamist põiksuunda pööratud otsiku kaudu.</p>	
<p>hülss <i>sleeve</i> <i>hylsy</i></p>	<p>Ettepuuritud süvendisse paigaldatav seest õõnes avatud otstega kest või ühest otsast suletud tupp.</p>	
<p>tüübel <i>plug</i> <i>tulppa</i></p>	<p>Ettepuuritud süvendisse paigaldatav plastikust või puidust detail, mis võimaldab kruvi kinnitamist sellesse, ja kus kruvile rakendatud jõud kantakse tüüblile kerme kaudu ja sellelt alusmaterjalile kruvi sissekeeramisel tüübli laienemise tõttu tekkiva tüübli ja alusmaterjali kontaktpinna hõõrde või surve abil.</p>	<p><i>Ehituskonstruksioonide juures nimetatakse tüübliteks ka erinevate elementide vaheliste nihkejõudude ülekandmiseks kasutatavaid erineva kujuga ühenduselemente.</i></p>